

„Milleniumi generáció 2011”

**Megyei jogú városok
ifjúságügyi műhelykonferencia**

Székesfehérvár, Hiemer Ház
2011. október 13.

A milleniumi generáció értékrendje

Murányi István

Debreceni Egyetem

Szociológia és Szociálpolitika Tanszék

1. táblázat

Szerinted az alábbiak milyen mértékben tartoznak bele a demokrácia fogalmába?
(öt fokozatú skála; 1: egyáltalán nem, 5: teljesen)

	Átlag	Szórás	Válaszhiány
A politikai választás lehetősége	4.07	1.10	12.0
A szólásszabadság	4.07	1.10	12.5
A törvények betartása	4.06	1.07	12.1
A magánélet tiszteletben tartása	4.02	1.14	11.9
Törvény előtti egyenlőség	4.01	1.18	12.1
A kisebbségi jogok érvényesülése	3.14	1.24	12.0
Társadalmi igazságosság	3.86	1.14	12.5
Beleszólás a politikába	3.82	1.13	12.3
Az egyesülési szabadság	3.68	1.10	13.0
Többpártrendszer	3.62	1.22	12.8
A társadalmi különbségek csökkentése	3.52	1.12	12.3
Szolidaritás a rászorulókkal	3.50	1.10	12.6

2. táblázat

Civil demokrácia főkomponens

	Kommunalitás	Faktorsúly
Társadalmi igazságosság	,712	,844
A szólásszabadság	,665	,815
Az egyesülési szabadság	,607	,779
Szolidaritás a rászorulókkal	,585	,765
A magánélet tiszteletben tartása	,533	,730
A társadalmi különbségek csökkentése	,503	,709
Magyarázott variancia	60.0	

3. táblázat

Politikai demokrácia főkomponens

	Kommunalitás	Faktorsúly
Törvény előtti egyenlőség	,681	,825
A politikai választás lehetősége	,674	,821
Beleszólás a politikába	,651	,807
Többpártrendszer	,551	,742
A törvények betartása	,549	,741
Magyarázott variancia	62.1	

4. táblázat

Demokrácia értelmezések és a fiatalok neme

(Independent Samples Test, score-átlagok)

	Civil demokrácia- típus*	Politikai demokrácia- típus**
fiúk	-,0432144	-,0401355
lányok	,0691812	,0671326

*: $p \leq 0.005$; **: $p \leq 0.001$

5. táblázat

Demokrácia értelmezések és a fiatalok vallásossága

(One Way Anova, score-átlagok)

	Civil demokrácia- típus**	Politikai demokrácia- típus*
Elutasítom a vallásosságot	-,1372542	,0026355
Nem vagyok vallásos	-,0282997	-,0220249
Nem tudom megmondani, hogy vallásos vagyok-e vagy sem.	-,0787925	-,0412299
Vallásos vagyok a magam módján	,0430035	,0097655
Vallásos vagyok, egyházam tanítását követem	,2882999	2531990

*: $p \leq 0.005$; **: $p \leq 0.001$

6. táblázat

Demokrácia értelmezések és a lakóhely

(One Way Anova, score-átlagok)

	Civil demokrácia- típus*	Politikai demokrácia- típus**
Budapest	,1473810	,2410003
Megyeszékhely	,1643361	,1831636
5000 főnél nagyobb település	-,0301697	-,0528846
5000 fő alatti település	-,0729990	-,1041437

*: $p \leq 0.005$; **: $p \leq 0.001$

7. táblázat

Demokrácia értelmezések és a fiatalok iskolatípusa

(One Way Anova, score-átlagok)

	Civil demokrácia- típus**	Politikai demokrácia- típus**
szakiskola	-,3891281	-,4867526
szakközépiskola	-,0376973	-,0465310
gimnázium	,2819209	,3431157

*: $p \leq 0.005$; **: $p \leq 0.001$

8. táblázat

Demokrácia értelmezések és a szülők iskolai végzettsége - apa

(One Way Anova, score-átlagok)

	Civil demokrácia- típus**	Politikai demokrácia- típus**
legfeljebb nyolc (kevesebb, mint 8 osztály; 8 osztály)	-,4200295	-,4526666
szakmunkásképző	-,1544920	-,2022080
középiskola (szakközépiskola, gimnázium, technikum)	,0471823	,0450093
diploma (főiskola, egyetem)	,3603265	,4264716

*: $p \leq 0.005$; **: $p \leq 0.001$

9. táblázat

Demokrácia értelmezések és a szülők iskolai végzettsége - anya

(One Way Anova, score-átlagok)

	Civil demokrácia- típus**	Politikai demokrácia- típus**
legfeljebb nyolc (kevesebb, mint 8 osztály; 8 osztály)	-,3273188	-,4376432
szakmunkásképző	-,1949058	-,2690160
középiskola (szakközépiskola, gimnázium, technikum)	-,0030475	,0015227
diploma (főiskola, egyetem)	,3026925	,3793017

*: $p \leq 0.005$; **: $p \leq 0.001$

1. Történeti hatások

„Befolyásolták-e családod életét az alábbi események?”

1: befolyásolta

0: nem befolyásolta

Az első világháború; Trianon; Zsidóüldözés; 2. világháború ; A kulákok üldözése; Kitelepítés, koncepciós perek, államosítás, téveszesítés; 1956-os forradalom; Disszidálás; A „háztáji” gazdálkodás, magánvállalkozások (GMK) engedélyezése; Rendszerváltás, kárpótlás, privatizáció; Csatlakozás az Európai Unióhoz

10. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
2. világháború	,121	,000
Rendszerváltás, kárpótlás, privatizáció	,094	,003
Adjusted R Square	3.0	

11. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
2. világháború	,160	,000
Rendszerváltás, kárpótlás, privatizáció	,126	,000
Adjusted R Square	5.5	

„Nagyobb családi összejöveleken sok családban szóba kerülnek a család történetének fontosabb vagy valami miatt emlékezetes eseményei. Ti szoktatok-e beszélgetni ilyenekről?”

1: téma a családban; 0: nem téma a családban

Az első világháború; Trianon ; Zsidóüldözések; 2. világháború ; A kulákok üldözése; Kitelepítés, koncepciós perek, államosítás, téeszésítés; 1956-os forradalom; Disszidálás; A „háztáji” gazdálkodás, magánvállalkozások (GMK) engedélyezése; Rendszerváltás, kárpótlás, privatizáció; Öszödi beszéd

12. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Rendszerváltás, kárpótlás, privatizáció	,129	,000
A „háztáji” gazdálkodás, magánvállalkozások (GMK) engedélyezése	-,104	,000
2. világháború	,090	,000
Kitelepítés, koncepciós perek, államosítás, téeszésítés	,063	,005
Az első világháború	-,073	,002
Trianon	,077	,001
A kulákok üldözése	-,053	,015
Adjusted R Square	4.2	

13. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Rendszerváltás, kárpótlás, privatizáció	,145	,000
A „háztáji” gazdálkodás, magánvállalkozások (GMK) engedélyezése	-,131	,000
2. világháború	,104	,000
Öszödi beszéd	,072	,000
Az első világháború	-,098	,000
Trianon	,084	,000
A kulákok üldözése	-,073	,001
Kitelepítés, koncepciók perek, államosítás, téveszesítés	,065	,003
Adjusted R Square	6.6	

2.Szülők állampolgári aktivitása és lojalitása

„Magyarország történetében különböző lehetőségek voltak arra, hogy politikai, közéleti kérdésekben véleményt nyilvánítsanak a polgárok. Tudomásod szerint a családod tagjai mennyire éltek ezekkel a lehetőségekkel?”

1: van ilyen szülő vagy egyéb rokon; 0: ilyen nem fordult elő

- A rendszerváltás előtt ellenzéki tevékenységben, tüntetésen vett részt a rendszerváltás előtt
- A rendszerváltás előtt tagja volt a pártnak (az MSZMP-nek)
- A rendszerváltás előtt vezető állami vagy politikai tisztséget töltött be
- A rendszerváltást követő időszakban tagja valamelyik civil szervezetnek vagy munkahelyi tüntetésben, sztrájkban vett részt
- A rendszerváltást követő időszakban politikai tüntetésen vett részt vagy részt vett valamelyik párt munkájában

14. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens változó
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
A rendszerváltás előtt vezető állami vagy politikai tisztséget töltött be	-,060	,001
A rendszerváltás előtt ellenzéki tevékenységben, tüntetésen vett részt	,055	,002
Adjusted R Square	0.4	

15. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens változó
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
A rendszerváltás előtt ellenzéki tevékenységben, tüntetésen vett részt	,076	,000
A rendszerváltás előtt vezető állami vagy politikai tisztséget töltött be	-,062	,000
Adjusted R Square	0.6	

3. Társadalmi struktúra pozíció – Bourdieu: kulturális, gazdasági, társadalmi tőke

Kulturális tőke

„Mi szüleid legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?”

- 1: legfeljebb nyolc (kevesebb, mint 8 osztály; 8 osztály)
- 2: szakmunkásképző
- 3: középiskola (szakközépiskola, gimnázium, technikum)
- 4: diploma (főiskola, egyetem)

16. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Apa iskolai végzettsége	,160	,000
Anya iskolai végzettsége	,125	,000
Adjusted R Square	6.4	

17. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Anya iskolai végzettsége	,189	,000
Apa iskolai végzettsége	,157	,000
Adjusted R Square	9.5	

„ Kb. hány könyvetek van?” „És kb. hány saját könyved van?”

darab

18. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Enter method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
És kb. hány könyvetek van?	,107	0.000
Adjusted R Square	1.1	

Gazdasági tőke

„ Hol tudnád elhelyezni a családokat jövedelem szempontjából ezen a skálán, ahol az 1-es a legszegényebbeket, a 10-es a leggazdagabbakat jelenti?”

19. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Enter method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Család egzisztenciális jellemzése	0.037	0.047
Adjusted R Square	0.10	

20. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Enter method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Család egzisztenciális jellemzése	0.061	0.000
Adjusted R Square	0.30	

„Van-e a családok tulajdonában...”

1-5 évnél fiatalabb személygépkocsi; mosogatógép; LCD televízió; széles sávú internet hozzáférés

1: van; 0: nincs

21. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
széles sávú internet hozzáférés	,150	,000
LCD televízió	-,036	,035
Adjusted R Square	2.1	

22. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
széles sávú internet hozzáférés	,174	,000
Adjusted R Square	3.00	

” Van-e saját, külön...”

számítógéped/ laptopod; szobád; játékkonzolod; értékes sportszerez vagy hangszered

1: van; 0: nincs

23. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
jatékkonzol	-,083	0.000
Adjusted R Square	0.70	

24. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
jatékkonzol	-,063	0.000
Adjusted R Square	0.40	

Társadalmi tőke

” Van-e szüleidnek olyan ismerőse vagy barátja, akitől szükség esetén szívességet kérhetnének és az illető...

politikus vagy állami/ önkormányzati tisztségviselő; vállalkozó; művész; újságíró; ügyvéd; orvos; rendőr; tanár

1: van; 0: nincs

25. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
rendőr	,132	,000
orvos	-,088	,000
politikus vagy állami/önkormányzati tisztségviselő	,054	,009
ügyvéd	,045	,046
Adjusted R Square	2.6	

26. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
rendőr	,133	,000
vállalkozó	,062	,002
orvos	-,079	,000
politikus vagy állami/önkormányzati tisztségviselő	,054	,008
Adjusted R Square	2.8	

4. Társadalmi kategorizációk

„ Szüleid dolgoznak-e, van-e valamilyen kereső foglalkozásuk?” – apa/anya

van; nincs: nyugdíjas, rokkantnyugdíjas; nincs: munkanélküli; nincs: háztartásbeli, GYES/GYED;
nincs: egyéb.

1: van; 0: nincs (nyugdíjas, rokkantnyugdíjas; munkanélküli)

27. táblázat

(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens

	Beta	Sig.
Anya dolgozik	,074	,000
Adjusted R Square	0.5	

28. táblázat

(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens

	Beta	Sig.
Anya dolgozik	,101	,000
Adjusted R Square	1.0	

**„Mi a foglalkozásuk? (Mi volt az utolsó foglalkozásuk?)” – apa/anya
Foglalkozási hierarchia- apa / anya**

4: tulajdonos, munkaadó; felső szintű vezető; szabadfoglalkozású értelmiségi

3: középszintű vezető (pl. osztályvezető); beosztott értelmiségi

2: kisvállalkozó; alsószintű vezető (pl. művezető); irodai és egyéb szellemi foglalkozású, fegyveres testület tagja

1: szakmunkás; egyéb fizikai munkás; egyéni gazdálkodó; egyéb mezőgazdasági foglalkozású,

29. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Anya foglalkozása	,097	,000
Apa foglalkozása	,089	,001
Adjusted R Square	2.1	

30. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Anya foglalkozása	,162	,000
Apa foglalkozása	,083	,001
Adjusted R Square	4.6	

5. Családi struktúra

Egyszülős család (1: édesapa vagy édesanya egyedül neveli a gyermeket/gyermekeket)

Nukleáris család (1: édesapa/nevelőapa és édesanya/nevelőanya és gyermek)

Többgenerációs család (1: szülő/szülők mellett nagyszülő/nagyszülők)

31. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Nukleáris család	,040	,019
Adjusted R Square	0.1	

32. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Nukleáris család	,042	,012
Adjusted R Square	0.2	

6. Családi nevelési hagyományok

„Hogyan nevelnek a szüleid?” – anya

Segít, ha szükségem van rá; Engedi, hogy azt tegyem, amihez kedvem van; Gyengéd hozzám /Érezni, hogy szeret; Megérti a problémáimat, gondjaimat; Szereti, ha én döntök a dolgaiban; Megpróbál mindenben ellenőrizni; Úgy bánik velem, mint egy kisgyerekekkel; Meg tud vigasztalni, ha valami bánt; Kis dolgokért is keményen büntet; Nem igazán érdeklik az én problémáim; Nem figyel igazán rám

1: soha nem fordul elő; 2: néha előfordul; 3: általában így van

33. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Nem igazán érdeklik az én problémáim	-,083	,000
Szereti, ha én döntök a dolgaiban	,065	,000
Gyengéd hozzám	,070	,001
Megérti a problémáimat, gondjaimat	-,073	,002
Meg tud vigasztalni, ha valami bánt	,044	,045
Adjusted R Square	1.8	

34. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Nem igazán érdeklik az én problémáim	-,100	,000
Szereti, ha én döntök a dolgaiban	,056	,003
Megérti a problémáimat, gondjaimat	-,101	,000
Gyengéd hozzám	,059	,005
Meg tud vigasztalni, ha valami bánt	,055	,012
Megpróbál mindenben ellenőrizni	-,038	,034
Adjusted R Square	2.0	

„Hogyan nevelnek a szüleid?” – apa

35. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Szereti, ha én döntök a dolgaiban	,088	,000
Nem figyel igazán rám	-,069	,001
Megpróbál mindenben ellenőrizni	-,077	,000
Úgy bánik velem, mint egy kisgyerekkel	,047	,024
Meg tud vigasztalni, ha valami bánt	,045	,030
Adjusted R Square	2.1	

36. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Szereti, ha én döntök a dolgaiban	,084	,000
Megpróbál mindenben ellenőrizni	-,076	,000
Nem igazán érdeklik az én problémáim	-,064	,001
Engedi, hogy azt tegyem, amihez kedvem van	,040	,041
Adjusted R Square	2.50	

7. Demográfiai jellemzők

„Hol laksz a szüleiddel?”

4: Budapesten; 3: megyeszékhelyen; 2: 5000 főnél nagyobb településen; 1: 5000 fő alatti településen

37. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens

(Linear regression, Enter method, Standardized Beta Coefficients; magyarázó változók:

Településtípus

	Beta	Sig.
Lakóhely településtípus	0.094	0.000
Adjusted R Square	0.9	

38. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens

(Linear regression, Enter method, Standardized Beta Coefficients; magyarázó változók:

Településtípus

	Beta	Sig.
Lakóhely településtípus	,132	,000
Adjusted R Square	1.7	

8. Tárgyi környezet

„Van-e szobádban kitéve a falra vagy polcra, bárhova?”

Valamilyen vallási jelkép (szentkép, kereszt, menóra, Buddha stb.); A történelmi Nagy-Magyarország térképe; Magyar zászló; Más nemzet zászlaja; Politikai jelkép; Kép/fénykép politikus(ok)ról; Történelmi emlék, ereklye ;Mai ismert személy (celeb) poszttere (énekes, sportoló, színész, stb.); Valamilyen szöveg (idézet, ima, mondás stb.)

1: van 0: nincs

39. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens

(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients; magyarázó változók:

Saját szoba

	Beta	Sig.
A történelmi Nagy-Magyarország térképe	,046	,009
Kép/fénykép politikus(ok)ról	-,056	,001
Történelmi emlék, ereklye	,038	,033
Adjusted R Square	0.5	

40. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens

(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients; magyarázó változók:

Saját szoba

	Beta	Sig.
Valamilyen szöveg	,061	,000
A történelmi Nagy-Magyarország térképe	,053	,002
Mai ismert személy (celeb) poszttere	-,046	,007
Kép/fénykép politikus(ok)ról	-,036	,032
Adjusted R Square	0.8	

„És a lakás más részében van ilyen?”

41. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **civil demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Kép/fénykép politikus(ok)ról	-,069	,000
Történelmi emlék, ereklye	,044	,012
Adjusted R Square	0.5	

42. táblázat

Lineáris regressziós modell – függő változó: **politikai demokrácia** főkomponens
(Linear regression, Stepwise method, Standartized Beta Coefficients)

	Beta	Sig.
Történelmi emlék, ereklye	,062	,000
Kép/fénykép politikus(ok)ról	-,052	,003
Valamilyen szöveg (idézet, ima, mondás stb.)	,042	,015
Adjusted R Square	1.0	

THANK YOU!